

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV - VIII

Na lekcję uczniowie przynoszą obowiązkowo zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, podręcznik („Język polski. Między nami” GWO), a także klej, nożyczki, kolorowe zakresłaczki, długopisy. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych z języka polskiego jest zgodne z postanowieniami Statutu Szkoły Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Kiełpinie dotyczącymi oceniania uczniów i ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.

OBSZARY AKTYWNOŚCI OCENIANE NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO:

Wypowiedzi ustne:

- a) recytacja,
- b) głośne czytanie,
- c) wypowiedzi ustne na zadany temat.

Wypowiedzi pisemne:

- a) testy z czytania ze zrozumieniem,
- b) prace pisemne,
- c) prace klasowe,
- d) sprawdziany,
- e) kartkówki,
- f) dyktanda,
- g) prace domowe,
- h) prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Prace dodatkowe:

- a) lapbooki,
- b) prezentacja informacji przygotowanych samodzielnie,
- c) udział w konkursach.

SPOSOBY DOKUMENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ I POSTĘPÓW UCZNIÓW

Osiągnięcia ucznia odnotowuje się w:

- Dzienniku elektronicznym (oceny bieżące, śródroczne i końcoworoczne),
- Teczce, w której systematycznie gromadzone są prace ucznia oraz poprawy tych prac, notatki (np. z lektur), inne materiały.

UWAGI DODATKOWE

1. Bieżące osiągnięcia uczniów oceniane są w skali od 1 do 6.
2. Uczeń może otrzymać plus:
 - a) za wykonanie zadania domowego,
 - b) za pracę na lekcji,
 - c) za aktywność na lekcji,
 - d) za wykonanie zadania dodatkowego, dla chętnych.
3. Za uzyskanych 5 plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą za aktywność.

4. Jeżeli uczeń zgłosi nauczycielowi przedmiotu brak pracy domowej na początku lekcji otrzymuje „kropkę”, co nie pociąga żadnych konsekwencji w ocenach. Po wykorzystaniu limitu „kropek” (3 na semestr) kolejne braki zadania domowego nauczyciel odnotowuje w dzienniku elektronicznym za pomocą informacji „brak zadania” (bz).
5. Uczeń ma obowiązek przeczytania w wyznaczonym terminie lektury obowiązkowej. Ze znajomości treści lektury otrzymuje ocenę. Na lekcji poświęconej omawianiu lektury uczeń zobowiązany jest ją posiadać, chyba że poda uzasadnione powody jej braku.
6. Na ocenę końcową uczeń pracuje cały rok szkolny.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VII

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

1. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- ☐ uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela
- ☐ wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi
- ☐ słucha nagrania wzorcowej recytacji
- ☐ mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu
- ☐ rozumie polecenia
- ☐ rozpoznaje fragmenty informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście
- ☐ rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

- ☐ czyta teksty współczesne i dawne
- ☐ odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźba, grafika) na poziomie dosłownym, na poziomie krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem, odnosi się do wybranych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego
- ☐ rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady
- ☐ rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje, opinię i fakty, rozróżnia fikcję i kłamstwo
- ☐ wie, czym jest perswazja, sugestia, ironia, z pomocą nauczyciela i klasy rozpoznaje aluzję
- ☐ rozróżnia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim
- ☐ wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi
- ☐ dostrzega różne motywy postępowania bohaterów
- ☐ odczytując sens utworu, dostrzega podstawowe wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; formułuje wnioski
- ☐ czyta utwory liryczne i zna cechy liryki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do liryki: sonet, pieśń, tren
- ☐ odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od podmiotu lirycznego
- ☐ zna podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację
- ☐ rozpoznaje obrazy poetyckie w utworze
- ☐ czyta utwory epickie i zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do epiki
- ☐ wymienia elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze
- ☐ wie, czym się różni fikcja literacka od rzeczywistości

- ☐ rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową
- ☐ rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu
- ☐ odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog i dialog
- ☐ rozpoznaje balladę jako gatunek z pogranicza rodzajów literackich
- ☐ posługuje się spisem treści, cytatem z poszanowaniem praw autorskich
- ☐ rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, felieton
- ☐ wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym
- ☐ dostrzega symbole i alegorie w tekstach kultury
- ☐ zna terminy adaptacja filmowa i adaptacja teatralna
- ☐ wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator)
- ☐ zauważa związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
- ☐ dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów grupowych

2. Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- ☐ tworzy plan dłuższej wypowiedzi
- ☐ tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje
- ☐ wypowiada się na temat
- ☐ stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, a w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę
- ☐ stara się o estetyczny zapis wypowiedzi
- ☐ wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji
- ☐ przygotowuje wywiad
- ☐ streszcza, skraca, parafrazuje tekst, w tym tekst popularnonaukowy
- ☐ wyraża swoje zdanie i umie je uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów
- ☐ pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście
- ☐ opisuje i charakteryzuje postaci rzeczywiste i fikcyjne
- ☐ stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową
- ☐ opisuje elementy dzieła malarskiego, wykorzystuje z pomocą nauczyciela odpowiednie konteksty
- ☐ układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytat
- ☐ wygłasza z pamięci tekst poetycki

3. Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- ☐ wie, czym jest błąd językowy
- ☐ ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego:
 - fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem
 - słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów

- fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
- składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie).

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

1. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- ☐ świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników
- ☐ żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o jej powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie
- ☐ określa tematykę wysłuchanego utworu; ocenia wartość wysłuchanego tekstu
- ☐ rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym i perswazyjnym
- ☐ wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu
- ☐ rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

- ☐ podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów
- ☐ nazywa różne motywy postępowania bohaterów
- ☐ określa problem poruszony w utworze i ustosunkowuje się do niego
- ☐ identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki
- ☐ charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu
- ☐ wskazuje podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację
- ☐ wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie
- ☐ rozróżnia takie gatunki poezji, jak pieśń, hymn
- ☐ identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze
- ☐ odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości
- ☐ rozumie znaczenie terminów realizm i fantastyka
- ☐ odróżnia cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania
- ☐ podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej
- ☐ zna cechy literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki i ballady
- ☐ wyszukuje informacje w indeksie i przypisach
- ☐ rozpoznaje językowe i pozajęzykowe środki perswazji, np. w reklamie prasowej
- ☐ analizuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury
- ☐ dostrzega funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie
- ☐ wskazuje w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich
- ☐ analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
- ☐ wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim

2. Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- ☐ pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logicznej i spójnej wypowiedzi, wyraża własne zdanie i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska
- ☐ zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu
- ☐ stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów,
- ☐ rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
- ☐ stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy
- ☐ uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury
- ☐ dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
- ☐ uczestniczy w omówieniu recytacji własnej, koleżanek i kolegów
- ☐ redaguje rozprawkę z tezą bądź hipotezą, formułuje odpowiednie argumenty i popiera je odpowiednimi przykładami
- ☐ pisze wywiad
- ☐ stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi
- ☐ zachowuje poprawność językową i stylistyczną tworzonego tekstu
- ☐ wykazuje dbałość o estetykę zapisu oraz poprawność ortograficzną i interpunkcyjną
- ☐ opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w tekstach kultury, takich jak obraz, plakat, grafika
- ☐ w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji
- ☐ recytuje tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji

3. Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- ☐ stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową w zakresie:
 - fonetyki (zna różnicę między głosem a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem
 - słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym jest wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów)
 - fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
 - składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie).

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

1. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- ☐ słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu

- ☐ analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ☐ płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji
- ☐ odczytuje tekst na poziomie przenośnym
- ☐ określa funkcję przeczytanego tekstu
- ☐ interpretuje tytuł utworu
- ☐ wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych
- ☐ dostrzega manipulację i perswazję, wartościowanie w czytany tekście, w tym w satyrze
- ☐ określa funkcję środków artystycznego wyrazu
- ☐ analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu
- ☐ uzasadnia przynależność gatunkową różnych utworów literackich
- ☐ uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki
- ☐ wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych
- ☐ analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji w reklamie prasowej
- ☐ odczytuje sensy przenośne i symboliczne w odbieranym tekście

MÓWIENIE

2. Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- ☐ płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej
- ☐ uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów
- ☐ dobiera środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
- ☐ aktywnie uczestniczy w dyskusji
- ☐ wystrzega się brutalności słownej, kłamstwa i manipulacji w wypowiedzi ustnej
- ☐ pisze na temat, stosując funkcjonalną kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte celnymi dobranymi przykładami
- ☐ dobiera i stosuje środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu
- ☐ p r e z e n t u j e w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu
- ☐ reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
- ☐ w rozprawce dobiera odpowiednie argumenty, w których odwołuje się do kontekstu literackiego, popiera je odpowiednimi przykładami
- ☐ pisze wywiad, wykorzystując zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie
- ☐ opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki
- ☐ w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera
- ☐ recytuje tekst poetycki, interpretacje głosowo z uwzględnieniem tematu
- ☐ ocenia recytację własną, koleżanek i kolegów i przedstawia uzasadnienie swojej oceny

3. Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- ☐ umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:
- ☐ wykorzystuje wiedzę o języku z zakresu :
 - fonetyki (zna różnicę między głosem a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i

uproszczeń grup spółgłoskowych, utraty dźwięczności w wygłosie), dostrzega rozbieżności między mową a pismem

– słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym jest podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, rozumie różnicę między realnym a słowotwórczym znaczeniem wyrazów, odróżnia typy wyrazów złożonych), zna typy skrótów i skrótowców i stosuje zasady interpunkcji w ich zapisie, świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów)

– fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)

– składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie).

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

1. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- ☐ słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega i ocenia zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych tekstu
- ☐ interpretuje wysłuchany tekst, uwzględniając intencję jego nadawcy

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ☐ płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania, intonacji oraz uwzględnia budowę wersyfikacyjną, a także organizację rytmiczną utworu poetyckiego
- ☐ odczytuje tekst na poziomie przenośnym i symbolicznym
- ☐ wartościuje zachowania i postawy bohaterów, uwzględniając motywy ich postępowania i odwołując się do ogólnie przyjętych zasad moralnych
- ☐ ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak perswazja, manipulacja itp.
- ☐ określa funkcję środków artystycznego wyrazu, a zwłaszcza symbolu i alegorii
- ☐ interpretuje symbole występujące w różnych tekstach kultury

2. Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- ☐ udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód
- ☐ aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści i nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji
- ☐ charakteryzując postać fikcyjną, ocenia i wartościuje jej zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych
- ☐ analizuje uczucia własne i bohaterów literackich,
- ☐ próbuje interpretować głosowo wygłaszany tekst, m.in. przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie,
- ☐ krytycznie, rzeczowo omawia oraz ocenia recytację własną i kolegów
- ☐ pisze wypowiedzi logiczne, spójne i przejrzyste pod względem kompozycyjnym i poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym
- ☐ dobierając odpowiednie słownictwo, tworzy tekst wyrażający intencje nadawcy
- ☐ posługuje się odpowiednimi argumentami i przykładami w celu uzasadnienia własnego zdania

- ☐ posługując się bogatym słownictwem, redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci) oraz pisma użytkowe
- ☐ odwołując się do kontekstów, tworzy rozprawkę z tezą lub hipotezą

3. Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- ☐ wykorzystując wiedzę o języku, analizuje elementy językowe w tekstach kultury jako świadome kształtowanie warstwy stylistycznej tekstu
- ☐ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania w zakresie fonetyki, fleksji, składni, słownictwa.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

1. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- ☐ słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela jako aktywny uczestnik różnych sytuacji mówienia w czasie zajęć lekcyjnych
- ☐ odczytuje i interpretuje zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych nagrania wzorcowej recytacji
- ☐ analizuje i wykorzystuje w nowych sytuacjach dydaktycznych informacje wybrane z wysłuchanego tekstu

CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ☐ czyta różne teksty (zarówno współczesne, jak i dawne, przewidziane w programie nauczania) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
- ☐ samodzielnie interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz konteksty niezbędne do interpretacji
- ☐ praktycznie wykorzystuje informacje wybrane z tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego
- ☐ krytycznie ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego

2. Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- ☐ samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na podany temat, w których przedstawia własne stanowisko, lub za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe dowodzi przyjętych racji
- ☐ aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski
- ☐ interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych
- ☐ oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej
- ☐ pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu, w tym rozprawkę z hipotezą ; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis, logiczną kompozycję
- ☐ tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem

- ☐ redaguje dłuższe formy wypowiedzi
- ☐ podejmuje próby własnej twórczości literackiej

3. Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- ☐ samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach